

اعمال شب و روز عید سعید فطر

عید فطر از بزرگترین اعیاد مسلمانان است، روزی که خداوند متعال در این روز بهترین‌ها را به بندگان روزه‌دارش عطا می‌کند،

عید فطر از بزرگترین اعیاد مسلمانان است، روزی که خداوند متعال در این روز بهترین‌ها را به بندگان روزه‌دارش عطا می‌کند، بندگانی که نه گرما را شناختند نه طولانی بودن روز را و با تمامی سختی‌ها امر پروردگار را گردن نهند.

به گزارش نصر، روز اول ماه شوال، عید فطر عنوان شده است، چرا که در این روز امر خودداری و صیام از خوردن و آشامیدن برداشته شده است و به مؤمنان تجویز شده تا در این روز افطار کنند؛ «فطر» به معنای «خوردن و آشامیدن» است، گفته شده است به معنای «آغاز خوردن و آشامیدن» نیز می‌باشد؛ از این رو اول ماه شوال را «عید فطر» نامیدند.

امام علی(ع) در باب اهمیت این عید فرموده است: «الا و ان هذا الیوم یوم جعله الله لکم عیدا و جعلکم به اهلا فاذکروا الله یدکرکم و ادعوا یتستجب لکم؛ هان امروز روزی است که خداوند آن را برای شما عید قرار داده و شما را نیز شایسته ی آن ساخت، پس به یاد خدا باشید تا او نیز شما را یاد کند و او را بخوانید تا خواسته تان را به اجابت برساند.»

اعمال شب عید فطر

شب عید فطر یکی از شب‌های مبارکی است و در فضیلت و ثواب عبادت و احیای آن احادیث بسیاری وارد شده است، از جمله در روایت آمده که آن شب کمتر از شب قدر نیست و برای آن چند عمل مستحب است:

غسل کند؛ هنگامی که آفتاب غروب کرد، غسل انجام دهد.

شب زنده داری کند؛ و به نماز و دعا و استغفار و درخواست از خداوند و شب زنده داری در مسجد مشغول شود.

پس از نماز مغرب و عشا و نماز صبح و نماز عید بخواند:

اللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَاللَّهُ أَكْبَرُ اللَّهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ، الْحَمْدُ لِلَّهِ عَلَىٰ مَا هَدَانَا، وَلِلَّهِ الشُّكْرُ عَلَىٰ مَا أَوْلَانَا؛

خدا بزرگ‌تر است، خدا بزرگ‌تر است، معبودی جز خدا نیست و خدا بزرگ‌تر است و خدای را سپاس و سپاس خدای را بر آنچه ما را بدان هدایت کرد و او را شکر بر آنچه به ما ارزانی داشت.

زمانی که نماز مغرب و نافله آن را خواند، دست‌ها را به جانب آسمان بلند کند و بگوید:

يَا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ، يَا ذَا الْجُودِ، يَا مُصْطَفَىٰ مُحَمَّدٍ وَ نَاصِرَةَ صَلَّىٰ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَأَلِّهِ مُحَمَّدٍ وَأَعْفِرْ لِي كُلَّ ذَنْبٍ أَحْصَيْتَهُ وَ هُوَ عِنْدَكَ فِي كِتَابِ مُبِينٍ؛

ای صاحب نعمت و کرم، ای دارای جود، ای برگزیننده محمد و ای یاور او، بر محمد و خاندان محمد درود فرست و بر من پیامبر هر گناهی که شماره نمودی اش و آن پیش تو در کتابی آشکار است.

سپس به سجده رود و در سجده «صد مرتبه» بگوید: «أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ؛ به سوی خدا توبه می‌کنم» سپس هر حاجتی که دارد از خدا بخواهد.

امام حسین(ع) را زیارت کند؛ که زیارت امام حسین(ع) فضیلت بسیار دارد.

دو رکعت نماز به جا آورد؛ در رکعت اول پس از سوره «حمد»، ۱۰۰۰ مرتبه «توحید» و در رکعت دوم «یک مرتبه» بخواند و پس از سلام سر به سجده گذارد و ۱۰۰ مرتبه بگوید: «أَتُوبُ إِلَى اللَّهِ؛ به سوی خدا می‌پویم»، آنگاه بگوید: يَا ذَا الْمَنِّ وَالطَّوْلِ، يَا ذَا الْجُودِ، يَا مُصْطَفَىٰ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ صَلَّىٰ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَأَلِّهِ مُحَمَّدٍ وَأَعْفِرْ لِي كُلَّ ذَنْبٍ أَحْصَيْتَهُ وَ هُوَ عِنْدَكَ فِي كِتَابِ مُبِينٍ؛ (بجای «کذا وکذا» حاجات خود را بخواهد)؛

ای دارای نعمت و جود، ای صاحب بخشش و عطا، ای برگزیننده ی محمد (درود خدا بر او و خاندانش)، بر محمد و خاندانش درود فرست و با من چنین و چنان کن.

در روایت آمده است که حضرت امیرالمؤمنین(ع) این دو رکعت نماز را به این کیفیت به جا می‌آورد، سپس سر از سجده برمی‌داشت و می‌فرمود به حق آن خدایی که جانم در دست قدرت اوست، هرکه این نماز را به جا آورد، هر حاجت که از خدا بطلبد به یقین عطا فرماید و اگر به شماره ریگ‌های بیابان گناه داشته باشد، خدا آنها را بیامزد.

در روایت دیگری به جای «۱۰۰۰ مرتبه» سوره «توحید»، ۱۰۰ مرتبه وارد شده، اما این نماز را باید پس از نماز مغرب و نافله آن به جا آورد.

همچنین شیخ طوسی در کتاب «مصباح» فرموده است که در آخر شب غسل بجای آر و تا طلوع فجر در جای نماز خود بنشین.

اعمال روز عید فطر

روز اول شوال، روز عید فطر است و اعمال آن چند چیز است:

پس از نماز صبح و نماز عید، «تکبیراتی که در شب عید» پس از نماز فریضه خوانده می‌شود را بخواند.

دعای زیر را بعد از نماز صبح بخواند که در برخی رعایت خواندن این دعا بعد از نماز عید فطر سفارش شده است:

اللَّهُمَّ إِنِّي تَوَجَّهْتُ إِلَيْكَ يَا مُصْطَفَىٰ مُحَمَّدٍ وَأَمَامِي وَ عَلِيٍّ مِنْ خَلْفِي وَ عَنْ يَمِينِي وَ أَيْمَنِي عَنْ يَسَارِي؛

خداوندا، حضرت محمد-درود و سلام خدا بر او و خاندان او-را از پیشاروی و علیّ را از پشت و دست راست و دیگر امامان را از سمت چپ خود، وسیله فرار داده و به تو توجه می کنم.

أَسْتَبْرِئُهُمْ مِنْ عَذَابِكَ وَأَتَقَرَّبُ إِلَيْكَ زُلْفَىٰ لَا أَجِدُ أَحَدًا أَقْرَبَ إِلَيْكَ مِنْهُمْ؛
و خود را به واسطه ی آنان از عذاب تو می پوشانم و به نحو شایسته به درگاه تو نزدیکی می جویم و کسی نزدیک تر از آنان به درگاهت نمی یابم.

قَهُمْ أُنْمِيتِي قَامِنٌ يَهُمْ حَوْفِي مِنْ عِقَابِكَ وَ سَخَطِكَ وَ أَدْجِلْنِي بِرَحْمَتِكَ فِي عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ؛
و آنان امامان من هستند، پس بیم من از کیفر و خشم خود را به وسیله ی آنان ایمنی بخش و به رحمت خود در میان بندگان شایسته ات وارد نما.

أَصْبَحْتُ يَا لِلَّهِ مُؤِمِنًا [مُؤِمِنًا] مُخْلِصًا عَلَى دِينِ مُحَمَّدٍ وَ سُنَّتِهِ وَ عَلَى دِينِ عَلِيٍّ وَ سُنَّتِهِ وَ عَلَى دِينِ الْأَوْصِيَاءِ وَ سُنَّتِهِمْ؛
صبح کردم درحالی که به خدا ایمان دارم و به او اخلاص می ورزم براساس دین و روش حضرت محمد و آئین و روش علی و جانشینان دیگرش،

آمَنْتُ بِسِرِّهِمْ وَ عِلَانِيَّتِهِمْ وَ أَرْعَبْتُ إِلَى اللَّهِ تَعَالَىٰ فِيمَا رَعِبَ فِيهِ إِلَيْهِ مُحَمَّدٌ وَ عَلِيٌّ وَ الْأَوْصِيَاءُ؛
به نهان و آشکار آنان ایمان آوردم و آنچه را که حضرت محمد و علی و اوصیای دیگر از خداوند متعال خواسته اند، می خواهم.

وَ أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ شَرِّ مَا اسْتَعَاذُوا مِنْهُ وَ لَا حَوْلَ وَ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ وَ لَا عِزَّةَ وَ لَا مَنَعَةَ وَ لَا سُلْطَانَ إِلَّا لِلَّهِ الْوَاحِدِ الْقَهَّارِ الْعَزِيزِ الْجَبَّارِ؛
و از شرّ آنچه آنان از آن به خدا پناه بردند، به خدا پناه می برم و هیچ دگرگونی و نیرویی جز به خدا به وجود نمی آید و هیچ سربلندی و بازدارندگی و تسلط نیست جز برای خداوند یگانه، چیره، سرافراز و باشکوه و متکبر.

الْمُتَكَبِّرِ (تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ) (وَ مَنْ يَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُ إِنَّ اللَّهَ بَالِغُ أَمْرِهِ)؛
بر خدا توکل نمودم و هرکس بر خدا توکل کند، خدا او را کافی است. به راستی که خدا کار خود را [به آخر] می رساند.

اللَّهُمَّ إِنِّي أُرِيدُكَ فَارِدِي وَ أَطْلُبُ مَا عِنْدَكَ فَيَسِّرْهُ لِي وَ اقْضِ لِي حَوَائِجِي؛
خداوندا، من خواهان توأم پس تو نیز مرا بخواه و آنچه را که نزد تو است می طلبم، پس آن را برای من آسان و فراهم کن و خواسته هایم را برآور،

قَائِكَ قَلْتِ فِي كِتَابِكَ وَ قَوْلِكَ الْحَقِّ؛ (شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِي أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَ بَيِّنَاتٍ مِّنَ الْهُدَىٰ؛ rlm&؛ وَ الْقُرْآنِ)؛
زیرا تو خود در کتابت فرموده ای و سخن تو حق است که: «ماه رمضان، که قرآن در آن برای هدایت مردم و به عنوان نشانه های روشن از هدایت و جداسازی حق از باطل فرورستاده شده است.»

فَعَطَّمْتُ حُرْمَةَ شَهْرِ رَمَضَانَ يَمَا أُنزِلَتْ فِيهِ مِنَ الْقُرْآنِ وَ حَصَصْتَهُ وَ عَظَّمْتَهُ بِتَضْيِيرِكَ فِيهِ لَيْلَةَ الْقَدْرِ؛
و بدین ترتیب، ارزش ماه رمضان را با فرورستادن قرآن در آن بزرگ داشتی و با قرار دادن شب قدر در آن، آن را ویژه گردانیده و به آن عظمت دادی

قَعْلَتِ؛ (لَيْلَةُ الْقَدْرِ حَبِيرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ تَنْزَلُ الْمَلَائِكَةُ وَ الرُّوحُ فِيهَا يَأْذِنُ رَبُّهُمْ مِنْ كُلِّ أَمْرٍ سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ)؛
و فرمودی «شب قدر از هزار ماه برتر است، فرشتگان و روح برای تقدیر همه ی امور به اذن پروردگارشان فرود می آیند و آن شب تا طلوع سپیده دم ماهه ی ایمنی است.»

اللَّهُمَّ وَ هَذِهِ أَيَّامُ شَهْرِ رَمَضَانَ قَدْ انْقَضَتْ وَ لِيَالِيهِ قَدْ تَصَرَّمَتْ وَ قَدْ صِرْتُ مِنْهُ؛
خداوندا، این روزهای ماه رمضان است که به پایان آمد و شب های آنکه سپری گردید.

يَا إِلَهِي إِلَىٰ مَا أَنْتَ أَعْلَمُ بِهِ مِنِّي وَ أَحْصَىٰ لِعَدَدِهِ [بِعَدَدِهِ؛ rlm&] مِنْ عَدَدِي؛
و من ای معبود من در رابطه با آن به جایی رسیده ام که تو از من آگاه تر و شمارنده تری.

فَأَسْأَلُكَ يَا إِلَهِي يَمَا سَأَلَكَ بِهِ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ عَلَيَّ آلِ مُحَمَّدٍ وَ عَلَيَّ أَهْلَ بَيْتِ مُحَمَّدٍ؛
پس ای معبود من، از تو به آنچه بندگان شایسته ات درخواست نموده اند، می خواهم که بر حضرت محمد و اهل بیت او درود فرستی.

أَنْ تَقْبَلَ [تَقْبَلِ] مِنِّي كُلَّمَا [مَا] تَقَرَّبْتُ بِهِ إِلَيْكَ وَ تَفْضَلَ عَلَيَّ بِتَضْعِيفِ عَمَلِي وَ قَبُولِ تَقَرُّبِي وَ فُرْبَاتِي وَ اسْتِجَابَةِ دُعَائِي؛
و تمام آنچه را که به وسیله ی آن به درگاهت تقرب جستم، بپذیری و تفضل نموده و عملم را دوچندان گردانیده و اعمال و عباداتی را که با آن ها به تو نزدیکی جستم بپذیری و دعایم را مستجاب گردانی.

وَ هَبْ لِي مِنْكَ عِنَقَ رَقَبَتِي مِنَ النَّارِ وَ مَنْ عَلَيَّ بِالْقَوْرِ بِالْحِنَّةِ وَ الْأَمْنِ يَوْمَ الْخَوْفِ مِنْ كُلِّ قَزَعٍ وَ مِنْ كُلِّ هَوْلٍ أَعْدَدْتَهُ لِيَوْمِ الْقِيَامَةِ؛
و آزادی از آتش جهنم را به من ارزانی دار و نیز کامیابی به بهشت در روز بیم و ایمنی از همه ی هراس ها و گرفتاری ها را که برای روز قیامت آماده کرده ای، به من ارزانی دار.

أَعُوذُ بِحُرْمَةِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ وَ بِحُرْمَةِ نَبِيِّكَ وَ حُرْمَةِ الصَّالِحِينَ أَنْ يَنْصَرِمَ هَذَا الْيَوْمُ؛
به احترام روی اسماء و صفات، یا ذات گرامی و حرمت پیامبرت و احترام شایستگان، به تو پناه می برم از این که این روز به سر آید.

وَ لَكَ قِيَلِي تَبِعَةً تُرِيدُ أَنْ تُؤَاخِذَنِي بِهَا أَوْ ذَنْبٌ تُرِيدُ أَنْ تُقَاسِمَنِي بِهِ وَ تُشْفِقَنِي وَ تَفْضَحَنِي بِهِ؛
و تو در نزد من پیامد بدی داشته باشی که بخواهی مرا به واسطه ی آن کیفر نمایی.

أَوْ حَظِيئَةً تُرِيدُ أَنْ تُقَاسِمَنِي بِهَا وَ تَغْفِرَهَا مِنِّي لَمْ تَغْفِرْهَا لِي؛
یا گناهی که نیامرزیده باشی و بخواهی عذابت را به من بچشانی و بدیخت و رسوایم کنی و از من قصاص بکشی.

وَ أَسْأَلُكَ بِحُرْمَةِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ الْفَعَّالِ لِمَا يُرِيدُ الَّذِي يَقُولُ لِلشَّيْءِ؛ rlm&؛ كُنْ فَيَكُونُ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ؛

و به حرمت روی گرامی تو که هرچه را بخواهی می کنی و به هر چیز بگویی موجود شو، موجود می شود و معبودی جز تو نیست، از تو می خواهم.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ يَا إِلَهَ إِلَاهٍ إِن كُنْتَ رَضِيتَ عَنِّي فِي هَذَا الشَّهْرِ أَنْ تَزِيدَنِي فِيمَا بَقِيَ مِنْ عُمْرِي رَضًا؛
 خدا، از تو به حق این که معبودی جز تو نیست می خواهم که اگر در این ماه از من خرسند گشته ای، در مقدار باقی مانده از
 عمرم به خشنودی خود بیفزایی.

قَالَ [وَأِنْ] كُنْتَ لَمْ تَرْضَ عَنِّي فِي هَذَا الشَّهْرِ فَمِنَ الْآنَ قَارِضَ عَنِّي السَّاعَةَ السَّاعَةَ؛
 و اگر در این ماه از ما خشنود نگردیده ای، از هم اکنون و همین لحظه و همین لحظه از من خرسند شو.
 وَ اجْعَلْنِي فِي هَذِهِ السَّاعَةِ وَ فِي هَذَا الْمَجْلِسِ مِنْ عَتَقَائِكَ مِنَ النَّارِ؛
 و در این لحظه و در این مجلس مرا از آزادشدگان
 وَ طَلْقَائِكَ مِنْ جَهَنَّمَ وَ سَعْدَاءِ خَلْقِكَ; يَمَغْفِرُكَ وَ رَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ؛
 و رهاشدگان از آتش جهنم و مردمان نیکبخت قرار ده. به آمرزش و رحمت ای مهربان ترین مهربانان.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ بِحُرْمَةِ وَجْهِكَ الْكَرِيمِ أَنْ تَجْعَلَ شَهْرِي هَذَا خَيْرَ شَهْرٍ رَمَضَانَ عَبْدُكَ فِيهِ؛
 خدا، به حرمت روی با کرامت از تو می خواهم که این ماه رمضان ما را بهترین ماه رضانی که تو را در آن پرستیده ایم.
 وَ صُمُّهُ لَكَ وَ تَقَرَّبْتُ بِهِ إِلَيْكَ مُنْذُ اسْكَنْتَنِي فِيهِ؛
 و برای تو روزه داشته ایم و به درگاه تو نزدیکی جسته ایم، از زمانی که ما را در این جهان ساکن گردانیده ای.
 أَعْظَمَهُ أَجْرًا وَ أَتْمَمَهُ بِعَمَّةٍ وَ أَعَمَّهُ عَافِيَةً وَ أَوْسَعَهُ رِزْقًا وَ أَفْضَلَهُ عِتْقًا مِنَ النَّارِ؛
 و بزرگ ترین ماه رمضان از لحاظ پاداش و پرنعمت ترین و فراگیرترین از نظر عافیت و گسترده ترین از جهت روزی و برترین ماه رمضان
 از لحاظ آزادی از آتش جهنم.
 وَ أَوْجَبَهُ رَحْمَةً وَ أَعْظَمَهُ مَغْفِرَةً وَ أَكْمَلَهُ رِضْوَانًا وَ أَقْرَبَهُ إِلَيَّ مَا تُحِبُّ وَ تَرْضَى؛
 و پرحمت ترین و پرامرزش ترین و کامل ترین ماه رمضان از نظر خشنودی و نزدیک ترین آن ها به آنچه دوست داری و می پسندی،
 بگردان.

اللَّهُمَّ لَا تَجْعَلْهُ آخِرَ شَهْرٍ رَمَضَانَ صُمُّهُ لَكَ وَ ارْزُقْنِي الْعَوْدَ ثُمَّ الْعَوْدَ حَتَّى تَرْضَى وَ بَعْدَ الرِّضَا؛
 خدا، این ماه رمضان را آخرین ماه رضانی که برای تو روزه داشتم مگردان و بازگشت مکرر به آن را روزی ام کن تا این که خشنود
 گردی و حتی بعد از خشنودی ات.

وَ حَتَّى تُخْرِجَنِي مِنَ الدُّنْيَا سَالِمًا وَ أَنْتَ عَنِّي رَاضٍ وَ أَنَا لَكَ مَرْضِيٌّ؛
 و نیز تا این که مرا به صورت سالم از دنیا بیرون ببری، درحالی که تو از من خشنودی گردی و من مورد پسند توأم.

اللَّهُمَّ اجْعَلْ فِيمَا تَقْضِي وَ تَقْدِرُ مِنَ الْأَمْرِ الْمَحْتُمِ الَّذِي لَا يُرَدُّ وَ لَا يُبَدَّلُ؛
 خداوند، جزو امور قطعی که هیچ تغییر و تبدیلی در آن راه ندارد، به صورت سرنوشت حتمی مقرر و مقدر بدار.

أَنْ تَجْعَلَنِي مِمَّنْ تُثِيبُ [تَنْبِت]; وَ تُسَمِّي وَ تَقْضِي لَهُ وَ تَزِيدُ لَهُ وَ تُحِبُّ لَهُ وَ تَرْضَى؛
 که [مرا از کسانی قرار ده که پاداش می دهی استوار می داری و به نام، مشخص می کنی و حاجت آنان را برآورده و افزون می
 کنی و دوست می داری و می پسندی.

وَ أَنْ تَكْتَبَنِي مِنْ حُجَّاجِ بَيْتِكَ الْحَرَامِ فِي هَذَا الْعَامِ وَ فِي كُلِّ عَامٍ؛
 و در این سال و همه ی سال ها، نام مرا جزو حاجیان خانه ی محترمت بنویسی،

الْمَبْرُورِ حَجَّهِمُ الْمَشْكُورِ سَعْيُهُمُ الْمَغْفُورِ ذُنُوبُهُمُ الْمُتَقَبَّلِ عَنْهُمْ مَنَاسِكُهُمُ الْمُعَافِينَ [المعافين] عَلَى أَسْفَارِهِمْ؛
 حاجیانی که حجشان نیک و کوشش و عملشان ستوده و گناهانشان آمرزیده و عباداتشان پذیرفته است و در سفرها آسیبی
 نمی بینند [یاری می شوند] و بر عبادت هایشان روی آورده اند.

الْمُقِيلِينَ عَلَى نَسِكِهِمُ الْمَحْفُوظِينَ فِي أَنْفُسِهِمْ وَ أَمْوَالِهِمْ وَ دَرَارِيهِمْ وَ كُلِّ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيْهِمْ؛
 و در رابطه با جان و مال و فرزندان خود و تمام آنچه بر آنان ارزانی داشته ای، محفوظ می داری.

اللَّهُمَّ اِقْلِبْنِي مِنْ مَجْلِسِي هَذَا فِي شَهْرِي هَذَا فِي يَوْمِي هَذَا فِي سَاعَتِي هَذِهِ مُقْلِحًا مُنْجِحًا مُسْتَجَابًا لِي مَغْفُورًا ذَنْبِي؛
 خدا، مرا از این مجلس و در این ماه و در این روز و در این لحظه به حالی برگردان که کامیاب و رستگار گردید و دعایم مستجاب و
 گناهم آمرزیده شود.

مُعَافًا مِنَ النَّارِ وَ مُعْتَقًا مِنْهَا عِتْقًا لَا رِقَّ بَعْدَهُ أَبَدًا وَ لَا رَهْبَةَ يَا رَبَّ الْأَرْبَابِ؛
 و از گزند آتش جهنم ایمن و از آن آزاد گردم، آزادیی که بعد از آن هرگز بردگی و بیمی نیست، ای پروردگار پروردگاران.

اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ أَنْ تَجْعَلَ فِيمَا شِئْتَ وَ أَرَدْتَ وَ قَضَيْتَ وَ قَدَّرْتَ وَ حَتَمْتَ وَ أَنْقَذْتَ أَنْ تُطِيلَ عُمْرِي؛
 خدا، از تو می خواهم که جزو مشیت و اراده و قضا و قدر و سرنوشت حتمی و قطعی خود، عمر مرا طولانی قرار داده.
 وَ أَنْ تُنَسِّأَنِي فِي أَجَلِي وَ أَنْ تُقَوِّ صَغْفِي وَ أَنْ تُعِينِي فَقْرِي؛
 و سرآمد عمرم را به تأخیر بیندازی و ناتوانی ام را نیرو بخشی و نیازمندی ام را به بی نیازی مبدل کنی.

وَ أَنْ تُجَبِّرَ قَاقِي وَ أَنْ تُرَحِّمَ مَسْكَنِي وَ أَنْ تُعِدَّ دَلِّي وَ أَنْ تَرْفَعَ صَغْفِي؛
 و ناداری ام را جبران کنی و بر بیچارگی ام رحم آوری و خواری ام را عزت بخشی و فرومایگی را به سربلندی.

وَ أَنْ تُعِينِي عَائِلَتِي وَ أَنْ تُؤَسِّسَ وَحْشَتِي وَ أَنْ تُكْثِرَ قَلْبِي وَ أَنْ تُدِيرَ رِزْقِي فِي عَافِيَةٍ وَ يُسِّرَ وَ حَقِّصَ؛

و ناداری ام را به بی نیازی و وحشتم را به انس و اندکی ام را به بسیاری مبدل کن و روزی ام را با عافیت و آسانی و فراخی و آرامش، فراوان کن.

وَ أَنْ تَكْفِيَنِي مَا أَهَمَّنِي مِنْ أَمْرِ دُنْيَاكَ وَ آخِرَتِي وَ لَا تَكْلِيَنِي إِلَى نَفْسِي فَأَعْجِزَ عَنْهَا وَ لَا إِلَى النَّاسِ قَبْرِضُونِي؛
و در رابطه با امور دنیا و آخرت که مورد اهتمام من است کفایتم کن و مرا به خویشتن وامگذار تا مبدا از [تدبیر] آن دربانم و نیز به مردم وامگذار تا مبدا مرا رها کنند.

وَ أَنْ تُعَافِيَنِي فِي دِينِي وَ بَدَنِي وَ جَسَدِي وَ رُوحِي وَ وُلْدِي وَ أَهْلِي وَ أَهْلَ مَوَدَّتِي وَ إِخْوَانِي؛
و در رابطه دین و تن و جسد و روح و فرزندان و خانواده و دوستان و برادران و همسایگانم-اعمّ از مردان و زنان مؤمن.
وَ جِيرَانِي مِنَ الْمُؤْمِنِينَ وَ الْمُؤْمِنَاتِ وَ الْمُسْلِمِينَ وَ الْمُسْلِمَاتِ الْأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَ الْأَمْوَاتِ؛
و مردان و زنان مسلمان و زندگان و مردگان-عافیت بخش.

وَ أَنْ تَمُنَّ عَلَيَّ يَا أَلْمُنَّ وَ الْإِيمَانَ مَا أُبْقِيَتَنِي؛

و ایمنی و ایمان را تا زمانی که پاینده ام داشته ای، به من ارزانی داری.

فَإِنَّكَ وَ لِيَّ وَ مَوْلَايَ وَ يُقْتِي وَ رَجَائِي وَ مَعْدِنُ مَسْأَلَتِي وَ مَوْضِعُ شُكْوَايَ وَ مُنْتَهَى رَغْبَتِي؛

زیرا تو سرپرست و مولی و مورد اعتماد و امید و معدن درخواست و جایگاه گله و منتهای خواهش من هستی،

فَلَا تُخَيِّبْنِي فِي رَجَائِي يَا سَيِّدِي وَ مَوْلَايَ وَ لَا تُبْطِلْ طَمَعِي وَ رَجَائِي؛

پس ای سرور و مولای من، مرا در رابطه با امیدم نومید مکن و آزمندی و امیدم را برآور؛

فَقَدْ تَوَجَّهْتُ إِلَيْكَ يَا مُحَمَّدٍ وَ آلَ مُحَمَّدٍ وَ قَدَّمْتُهُمْ إِلَيْكَ أَمَامِي وَ أَمَامَ حَاجَتِي وَ طَلِبَتِي وَ تَضَرَّعِي وَ مَسْأَلَتِي؛

زیرا من به وسیله ی محمد و آل محمد به تو روی آورده ام و آنان را پیشاپیش خود و حاجت و خواسته و تضرّع و درخواستم مقدم داشته ام.

وَ اجْعَلْنِي [فاجْعَلْنِي] يَهُمُّ (وَ جِيبْهَا فِي الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ وَ مِنَ الْمُقَرَّبِينَ) [5]؛ فَإِنَّكَ مَنَنْتَ عَلَيَّ بِمَعْرِفَتِهِمْ؛

و پس مرا به واسطه ی آنان در دنیا و آخرت آبرومند و از مقربان درگاهت قرار ده. که تو [شناخت] آنان را به من ارزانی داشته ای،

[يَهُمُّ] [فَاخْتِمْ]؛ لِي يَهُمَّ السَّعَادَةَ [يَالسَّعَادَةَ] [تَكَّ عَلَيَّ]؛ كَلَّ شَيْءٌ؛ قَدِيرٌ؛

پس به واسطه ی آنان پایان کار مرا نیز به نیکبختی ختم کن، به راستی که تو بر هر چیز توانایی.

مَنَنْتَ عَلَيَّ يَهُمُّ فَاخْتِمْ لِي يَالسَّعَادَةَ وَ الْأَمْنِ وَ السَّلَامَةِ وَ الْإِيمَانَ وَ الْمَغْفِرَةَ وَ الرِّضْوَانَ وَ السَّعَادَةَ وَ الْحِفْظَ؛

تو که آنان را به من ارزانی داشته ای، پایان کار مرا به نیکبختی و ایمنی و سلامت و ایمان و آمرزش و خشنودی و فرخندگی و نگاه داری خود، ختم کن.

يَا اللَّهُ أَنْتَ لِكُلِّ حَاجَةٍ لَنَا فَصَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِهِ وَ عَافِيَا؛

ای خدا، تو عهده دار همه ی خواسته های مایی، پس بر محمد و خاندان او درود فرست و ما را عافیت بخش.

وَ لَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا أَحَدًا مِنْ خَلْقِكَ لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِ وَ اكْفِنَا كُلَّ أَمْرٍ مِنْ أَمْرِ [أُمُور] الدُّنْيَا وَ الْآخِرَةِ يَا ذَا الْجَلَالِ وَ الْإِكْرَامِ؛

و هیچ یک از آفریده هایت را که توانایی تسلط او بر خود را نداریم، بر ما مسلط مکن و در تمام امور دنیا و آخرت ما را کفایت کن، ای شکوهمند و بزرگوار،

صَلِّ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ تَرَحَّمْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ وَ سَلِّمْ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ؛

بر محمد و آل محمد درود فرست و بر محمد و آل محمد رحمت ورز و بر محمد و آل محمد سلام فرست،

كَأَفْضَلِ مَا صَلَّيْتَ وَ بَارَكْتَ وَ رَحِمْتَ [وَ تَرَحَّمْتَ]؛ وَ سَلَّمْتَ وَ تَحَنَّنْتَ عَلَيَّ إِبْرَاهِيمَ وَ آلِ إِبْرَاهِيمَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ؛

همانند برترین درود و برکت و رحمت و سلام و مهربانی که بر حضرت ابراهیم و خاندان او فرستادی، به راستی که تو ستوده و بلندپایه ای.

زکات فطر خود را پیش از نماز عید کنار گذارد به شرحی که در کتاب های فقهی آمده است؛ بدان که زکات فطر، واجب مؤکد و شرط قبولی روزه ماه رمضان و سبب حفظ انسان تا سال آینده است و حق تعالی در این آیه شریفه: ﴿قَدْ أَفْلَحَ مَنْ تَزَكَّى وَ ذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى﴾ زکات را مقدم بر نماز ذکر فرموده است.

انجام غسل روز عید؛ که زمان آن بعد از طلوع فجر تا زمان به جا آوردن نماز عید است. در هنگام غسل بگوید:

اللَّهُمَّ إِيْمَانًا يَكُ وَ تَصَدِيقًا يَكْتَابُكَ وَ اتِّبَاعَ سُنَّةِ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ؛

خدایا، تنها برای ایمان به تو و تصدیق به کتاب تو و پیروی از روش پیامبر تو، محمد درود خدا بر او و خاندانش باد.

آنگاه «بسم الله» گفته و و پس از غسل بگوید:

اللَّهُمَّ اجْعَلْهُ كَقَارَةِ لِدُنُوبِي وَ طَهَّرْ دِينِي، اللَّهُمَّ أَذْهَبْ عَنِّي الدَّنَسَ؛

خدایا، این غسل را کفاره گناهانم قرار ده و دینم را پاک کن، خدایا، هر آلودگی را از من برطرف فرما.

برای اقامه نماز عید لباس نیکو پوشیده و از عطر استفاده کند.

افطار کردن پیش از نماز عید؛ در اول روز و بهتر آن است که با خرما یا شیرینی باشد و شیخ مفید فرمود که خوردن مقدار کمی از تربت سیدالشهدا که از هر دردی شفاسست، مستحب است.

چون برای رفتن به نماز عید آماده شد، بیرون نرود مگر پس از طلوع آفتاب و بخواند دعاهایی را که سید ابن طاووس در کتاب «اقبال» نقل کرده از جمله ابوحزمه شمالی از امام باقر(ع) روایت کرده است که هنگامی که برای نماز عید فطر و قربان و جمعه

آماده بیرون رفتن شدی، این دعا را بخوان:

اللَّهُمَّ مَنْ تَهَيَّأَ فِي هَذَا الْيَوْمِ أَوْ تَعَبَّ أَوْ أَعَدَّ وَاسْتَعَدَّ لِيُفَادَةَ إِلَى مَخْلُوقٍ رَجَاءَ رَفِيهِ وَتَوَافِلِهِ وَقَوَاضِيهِ وَعَطَايَاهُ فَإِنَّ إِلَيْكَ يَا سَيِّدِي تَهَيَّيْتِي وَتَعَيَّنْتِي وَإِعْدَادِي وَاسْتِعْدَادِي رَجَاءَ رَفِيكَ وَجَوَائِزِكَ وَتَوَافِلِكَ وَقَوَاضِيكَ وَعَطَايَاكَ، وَقَدْ عَدَوْتُ إِلَى عِيدٍ مِنْ أَعْيَادِ أُمَّةٍ نَبِيِّكَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ، وَلَمْ أَفِدْ إِلَيْكَ الْيَوْمَ بِعَمَلٍ صَالِحٍ أَتَقُ بِهِ قَدَمْتَهُ، وَلَا تَوَجَّهْتُ بِمَخْلُوقٍ أَمَلْتُهُ، وَلَكِنْ أَتَيْتُكَ خَاضِعاً مُقَرَّاً بِذُنُوبِي وَإِسَاءَتِي إِلَى نَفْسِي، يَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ يَا عَظِيمُ اغْفِرْ لِي الْعَظِيمَ مِنْ ذُنُوبِي، فَإِنَّهُ لَا يَغْفِرُ الذُّنُوبَ الْعَظِيمَةَ إِلَّا أَنْتَ، يَا لَإِلَهِ إِلَّا أَنْتَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ؛

خدایا، هرکس در این روز آماده شد یا نیت کرد یا مهیا و مستعد شد، برای ورود به درگاه یکی از بندگان به امید جایزه ها و صلہ ها و بهره ها و عطاها، ولی ای آقای من آماده شدن و قصد کردن و مهیا و مستعد شدن من تنها به جانب توست به امید جایزه ها و صلہ ها و بهره ها و عطاها، اینک صبح کردم در عیدی از اعیاد امت پیامبر محمد (درود خدا بر او و خاندانش)، درحالی که به عمل صالحی که به آن اطمینان کنم و آن را پیش آورده باشم بر تو وارد نشدم و به مخلوقی که آرزومندش باشم رو نکردم، بلکه در حال فروتنی تنها به جانب تو آمده ام و به گناه و بدی نسبت به خویش اعتراف دارم، پس ای بزرگ، ای بزرگ، ای بزرگ، گناهان بزرگم را بیامرز که گناهان بزرگ را جز تو نیامرز، ای که معبودی جز تو نیست، ای مهربان ترین مهربانان.

نماز عید را بخواند؛ خواندن نماز عید است و آن دو رکعت است:

در رکعت اول سوره های «حمد» و «اعلی» و پس از سوره «حمد» و «اعلی»، «پنج تکبیر» بگوید و بعد از هر تکبیری دست به قنوت بردارد و بگوید:

اللَّهُمَّ أَهْلَ الْكِبْرِيَاءِ وَالْعَظَمَةِ، وَأَهْلَ الْجُودِ وَالْجَبْرُوتِ، وَأَهْلَ الْعَفْوِ وَالرَّحْمَةِ، وَأَهْلَ التَّقْوَى وَالْمَغْفِرَةِ، أَسْأَلُكَ يَحَقُّ هَذَا الْيَوْمَ الَّذِي جَعَلْتَهُ لِلْمُسْلِمِينَ عِيداً، وَ لِمُحَمَّدٍ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ ذُخْراً وَشَرَفاً وَمَزِيداً أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَأَنْ تُدْخِلَنِي فِي كُلِّ خَيْرٍ أُدْخِلْتَ فِيهِ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ، وَأَنْ تُخْرِجَنِي مِنْ كُلِّ سُوءٍ أُخْرِجْتَ مِنْهُ مُحَمَّدًا وَآلَ مُحَمَّدٍ صَلَوَاتِكَ عَلَيَّ وَعَلَيْهِمْ أَجْمَعِينَ. اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ مَا سَأَلْتُكَ مِنْهُ عِبَادَكَ الصَّالِحِينَ، وَأَعُوذُ بِكَ فِيهِ مِمَّا اسْتَعَاذَ مِنْهُ عِبَادُكَ الصَّالِحُونَ؛

خدایا، ای اهل بزرگی و عظمت و ای اهل جود و سلطنت و اهل گذشت و رحمت و اهل تقوا و مغفرت، از تو درخواست می کنم به حق این روز که برای مسلمانان عید قرار دادی و برای محمد (درود خدا بر او و خاندانش) ذخیره و فزونی در شرف که بر محمد و خاندان محمد درود فرستی و مرا در هر خیری که محمد و خاندان محمد را وارد نمودی وارد کنی و از هر شرکی که محمد و خاندان محمد (درود خدا بر او و خاندانش) را بیرون آوردی مرا بیرون آوری، خدایا از تو درخواست می کنم، بهترین چیزی که بندگان شایسته ات درخواست کردند و به تو پناه می آورم از آنچه بندگان شایسته ات به تو پناه بردند.

پس از «تکبیر ششم» را بگوید و به رکوع رود و پس از رکوع و سجود برای رکعت دوم قیام کند و پس از سوره «حمد»، سوره «شمس» را بخواند، سپس «چهار تکبیر» بگوید و پس از هر تکبیری دست به قنوت بردارد و همان دعا را بخواند؛ چون فارغ شد «پنجمین تکبیر» را گفته و به رکوع رود و نماز را به پایان برساند و پس از سلام تسبیح حضرت زهرا را بجا آورد.

پس از نماز عید، دعاهای بسیاری وارد شده است که شاید بهترین آنها، «دعای چهل و ششم» صحیفه کامله سجادیه باشد. مستحب است نماز عید زیر آسمان و روی زمین بدون فرش واقع شود و از جایگاه نماز، از غیر آن راهی که به نماز آمده بود بازگردد و برای قبول شدن اعمال برای برادران دینی خود دعا کند.

همچنین توصیه شده است، حضرت سید الشهدا(ع) را زیارت کند و دعای ندبه را بخواند.

سید ابن طاووس فرموده است چون از دعا فارغ شود، به سجده رود و بگوید:

أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَارِ حَرِّهَا لِأُطْفَأَ، وَجَدِيدُهَا لِأَيُّبَلِي، وَعَطَشَائِهَا لِأَيُرْوَى؛

به تو پناه می آورم از آتشی که حرارتش خاموش نمی شود و تازه اش کهنه نمی گردد و تشنه اش سیراب نمی شود.

پس گونه راست را بر زمین گذارد و بگوید:

إِلَهِي لِأَتَقَلِّبُ وَجْهِي فِي النَّارِ بَعْدَ سُجُودِي وَتَعْفِيرِي لَكَ يَغْفِرُ مَنْ مَنَى بِكَ عَلَيَّ بَلْ لَكَ الْمَنُّ عَلَيَّ؛

خدایا، رخسارم را پس از سجده و به خاک مالیدن آن برای تو در آتش زیور و مکن که من در این کار بر تو منت ندارم، بلکه تنها تو را بر من منت است.

سپس گونه چپ را بر زمین گذارد و بگوید:

أَرْحَمَ مَنْ أَسَاءَ وَأَقْتَرَفَ وَاسْتَكَانَ وَاعْتَرَفَ؛

رحم کن بر کسی که بد کرده و مرتکب گناه شده و بیچاره گشته و اعتراف نموده است.

آنگاه به حال سجده برگردد و بگوید:

إِنْ كُنْتُ يَأْسُ الْعَبْدُ فَأَنْتَ نِعْمَ الرَّبُّ، عَظَمَ الذَّنْبُ مِنْ عَبْدِكَ فَلْيَحْسُنْ الْعَفْوُ مِنْ عَبْدِكَ يَا كَرِيمُ؛

اگر من بنده بدی بودم، تو پروردگار خوبی هستی، گناه از بنده ات بزرگ شده، شایسته است گذشت از جانب تو نیکو باشد ای کریم.

سپس ۱۰۰ مرتبه بگوید: الْعَفْوُ الْعَفْوُ، ببخش، ببخش

آنگاه سید فرموده است:

وَلَا تَقْطَعْ يَوْمَكَ هَذَا بِاللُّغْبِ وَالْإِهْمَالِ وَأَنْتَ لَا تَعْلَمُ أَمْرَ مَقْبُولِ الْأَعْمَالِ، فَإِنْ رَحَوْتَ الْقَبُولَ فَقَالِ: ذَلِكَ بِالشُّكْرِ الْجَمِيلِ، وَإِنْ خَفَّتِ الرَّدَّةُ فَكُنْ أَسِيرَ الْحُزْنِ الطَّوِيلِ؛

امروزت را به بازی و اهمال کاری سپری مکن، درحالی که نمی دانی، آیا از نظر اعمال مردودی، یا پذیرفته؟ اگر امید پذیرفته شدن داری، آن را با سپاس زیبا تلافی کن و اگر از مردود شدن در هراسی، پس دچار اندوه طولانی باش.

